Juan Cruz Agirrezabal Zabaleta

Antzuola, Gipuzkoa (1919-2015)

Aurkibidea

Biografia

Antzuolako Laskuraintxiki baserrian jaiotakoa. Ume-umetatik artzaintzarako zaletasun izugarria izan du. Baserriko bizimoduaz eta baserriko lanez azalpen zehatz bezain interesgarriak eman zituen Tomasa Bereziartua emaztearekin batera egindako elkarrizketetan.

Zintak

ANT-045

- **Proiektua**: Deba Eskualdeko Ahotsak - Antzuola

- **Elkarrizketatzailea(k)**: Alberdi Bilbao, Itziar
- **Data**: 2004-09-29
- **Iraupena**: 60 min
- **Euskarria**: MiniDV
- **Kodifikatzailea**: Alberdi Bilbao, Itziar
- **Transkribatzailea(k)**: Elexpuru, Juan Martin

ANT-046

- **Proiektua**: Deba Eskualdeko Ahotsak - Antzuola
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Alberdi Bilbao, Itziar
- **Data**: 2004-09-29
- **Iraupena**: 60 min
- **Euskarria**: MiniDV
- **Kodifikatzailea**: Alberdi Bilbao, Itziar

ANT-049

- **Proiektua**: Deba Eskualdeko Ahotsak - Antzuola
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Alberdi Bilbao, Itziar
- **Data**: 2004-10-07
- **Iraupena**: 60 min
- **Euskarria**: MiniDV
- **Kodifikatzailea**: Alberdi Bilbao, Itziar

ANT-050

- **Proiektua**: Deba Eskualdeko Ahotsak - Antzuola
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Alberdi Bilbao, Itziar
- **Data**: 2004-10-07
- **Iraupena**: 60 min
- **Euskarria**: MiniDV
- **Kodifikatzailea**: Alberdi Bilbao, Itziar

ANT-051

- **Proiektua**: Deba Eskualdeko Ahotsak - Antzuola
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Alberdi Bilbao, Itziar
- **Data**: 2004-10-14
- **Iraupena**: 60 min
- **Euskarria**: MiniDV
- **Kodifikatzailea**: Alberdi Bilbao, Itziar

ANT-052

- **Proiektua**: Deba Eskualdeko Ahotsak - Antzuola
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Alberdi Bilbao, Itziar
- **Data**: 2004-10-14
- **Iraupena**: 60 min
- **Euskarria**: MiniDV
- **Kodifikatzailea**: Alberdi Bilbao, Itziar

ANT-121

- **Proiektua**: Antzuolako toponimia
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Pavo Nuñez, Kristina
- **Data**: 2004-01-01
- **Iraupena**: 33 min

- **Euskarria**: Mini Disc

Pasarteak

1. Baserriko lanak; baserritarren arteko harremana

- **Erref**: ANT-045/003
- **Iraupena**: 0:02:50. **Hasi**: 00:01:55. **Bukatu**: 00:04:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:
<p>Ingurua asko aldatu da. Lehenago, laborea hartzea izaten zen guztia: garia, artoa, eta abar. Auzo oso berezia; zein baino zein langileagoa. Elgetar baten eta antzuolar baten arteko kontuak.</p>

Transkripzioa
-Ta hau inguruau zelakua zan? Zeuen basarri ingurua ta... asko aldatu da?
-Ingurua aldatuko ez zan ba? Zihero! Lehen izeten zan, laboria izeten zan dana, jenerua hartzia izeten zan. Lehen zan garotia eta labrantzia ondo erabilttia. Eta hau auzoau oso ona zan. Laboria hartzeko mundiala zan auzo hau. Gero gobernau be espezial. Auzo dana zan jende langillia. Parebaia langillia jendia, e! Eta batak baino bestiak hobia hartzen...; baiña zelako afana!
Tomasa: eta zelako gari pilak hartzen zien!
-Zelako gari pilak uste dozu hartzen ziela? Guk terreno gutxi samar, baiña terreno asko zeukanak ba igual hirurogeta hamar anea gari eta beste halako bat artua. Eta baten etara zeben Elgetako ganadero batek eta hemengo ganadero batek: "Zela, bizimodua zela eitten dozue zuek?", preguntau otsan Elgetakuak. Eta "Esnetaik-eta eitten dozue?", eta "Ez, guk sekula be ez; sekula be esnetaik ein eta. Zeuk?" Eta, pojj, berak asko, Elgetako horrek. Eta Antzuelako horrek esan otsan, gure auzokuak esan otsan: "Ba guk lau behi, idixak eta berrogei ardi jauzkau; berrogei bat ardi inguru hori, hor ibiltzen dok." "Eta bizimodua zela horrekin bakarrik, esneta barik?" "Behintzat aurten'e hamar milla errial kaja ahorrosera eruan jittuat", seguru. Eta bestiak: "Hi! Ni baiño gehixao haiz" esan ei otsan, "Ni baiño gehixao haiz orduan" esan ei otsan. Bera ez zala aillegau. Esneta haundixa eta bai, baiña bera ez zala aillegau. Baiña honek, hamengo basarrixak hartzen zittuan hirurogeta hamar anea gari igual, eta harek batez; eta beste halako bat artua. Eta gero intxaurra, gaztaiñia, eta diru asko hartzen. Eta hamar milla errial aurreratu hemenguak, eta Elgetakuak zero. Hori ferixan etaratako [parabolia?] da hori, ferixa baten, eren artian.
-Ez zan normala izango baserri batek hainbeste diru kaja ahorrosera eruatia?
-Hamar milla errial eruatia grabia. Hamar milla errial orduan..., ezta..., gaurko "dos mil quinientas" ez da asko, baiña orduan hamar milla errial asko zan, asko, asko, asko.

2. Baserriko ekonomia

- **Erref**: ANT-045/004
- **Iraupena**: 0:01:15. **Hasi**: 00:04:45. **Bukatu**: 00:06:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Boom industriala
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
<p>Gerra aurretik jendeak ez zuen dirurik. Azkenengo urteotan hasi dira baserritarrak dirua izaten.</p>

Transkripzioa
-Orduan bizimodua...
-Bizimodua... Hemen diruik etzan orduan, diru gutxi. Gerra aurrian-eta, eta aurretik gutxiao artian, Repulikian aurretik be artian gutxiao. Eta republika denporan be pobre; estadua aberatsa baiña jendia pobre. Estaduak eukiko zaban urria orduan trenka igual; trenka edo asko. Eta jendia pobre hemen bizi izan zan, pobre. Diru gutxi guk beti ezautu dou. Ointxe onduen. Ointxe edo jundaneko urtetan ondo. Kobrau eta geuk pe lan asko eiñ eta piñua eta abarra-ta.
-Oin jasotzen bizi guztian egin dozuena?
-Bai. Lehen einddako lanak oiñ rekuperau ein dittu(gu). Bai. Gereganatu dittu(gu). Ostian holaxe. Lana izugarri ein dou, e! Lana ein dou guk baiña asko, e! asko be asko.
Tomasa: Ardixak geunzkan asko, eta gero harendako.
-Basarriko lana sekula ezta amaitzen.
-Ezta amaitzen.

3. Udazkeneko zereginak baserrian

- **Erref**: ANT-045/005
- **Iraupena**: 0:03:20. **Hasi**: 00:06:00. **Bukatu**: 00:09:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak
- Natura » Meteorologia
- Baserria » Baserriko lanak

Laburpena:
Udazkenean egiten ziren lanak: garo batzea, sagardogintza, gaztaina batzea... Garotan zegoela, baserritar nagusi batek esandakoa, eguraldiaren inguruan.

Transkripzioa
-Ba esango dotsut garai hontan zetan hasten giñan; esango dotsut. Garai hontan, sasoi hontan ze lan eitten zan preguntaidazu.
-Udia amaittu ta gero...
-Oin hasten zan garotia. Garotia ibiltten giñuan. Gero sardaogintzia be bai puxkat, etxerako lain sardaua beti hartu izen dou. Gero, berriz, gaztaiña-batzia. Gaztaiña asko zan hemen. Gero danak igartu zien.

-Gaitza sartu jakon...
-Gaitza sartu jakon eta danak igartu zien. Gero zer esango dotsut?
Tomasa: Piñua.
-Bai, piñua. Eta garota denporan tipo batek ondio goguan daukat ze esan ostan. Ni garua´e bai eta han ninddoiarren ardixei beitzera, mendira ninddoiarren. Eta beste agura bat, Gurrizko (Gorrizko) Joxe, oso argixa zan gizona, oso edadetua, e, eta artian garua ebaitzen zebillen. Eta esan ostan: "Gaur garotan giro edarra ein dau, e!" "Bai hoixe ein dabela edarra. Garua onen-onenian zeuan." Harek ikusi eitten zela kordillera hortan hasi Izarraitzen eta Anbotora zela zetorren frente bat. Orduan etorten zan..., zela esaten zan hori? Afrente txar bat. Hori ganbixauta dao oin. Hori haize klase hori galduta dago oin, ez dago oin hori. Bai, ez da etorten oin hori.
-Eta zela esaten zetsazuen?
-Eta esan ostan: "Gaur garotarako girua edarra ein dau, baiña bihar ez dau eingo", esan ostan. "Bihar ez dau eingo, hamaikak aurrian dabillenak haura eruango dau, baiña handik aurrerakuak ez dau eruango garoik" Euzkixa zeuan. "Nundik igarten joxak ba tipo honek, zela leikek baiña hori?" Eta gero ardixai begiratzera jun bihar nebala tontor batera; jun nintzan harutz eta jarri nintzan begira eta: "Horrek agura horrek zela igarri ete jotsak?" Jarri nintzan begira eta bazetorren Izarraizti kordelera afrentia, frente bat zetorren Anbotora. Eta handi antz emon notsan. Eta "efectivamente", hurrengo egunian hamaiketarako eurixa egin zeban. Hurrengo egunian. Artistia zan bera, e! Oso popularra hori gizon hori. Ehun urte hartu zittuan harek. Argixa gizona. Eta pentsa eizu nik, neri txokau jatena, euzkixa zeuan: "Baiña zela leikek bihar hamaikak aurrian garotako girua ez dabela eingo, zela leikek hori?", nere kasetan, eta gero ikusi neban, eta gero harrezkero neuk be bai beti euki dot horren akordua eta igarri ein jat neuk be. Ikusi, frentia ikusi.
Tomasa: Igarri...
-Igarri. Baiña haura denpora-klase haura oin ez dao, oin afrente klase hori oin ez dao hori. Ganbixau ein dau hori!
-Eta zelan izan leike ba hori?
-Hori... Personak bezelaxe hau dana dao ganbixauta; ganbixau... aldatu.
Tomasa: Horrek mendixan igartzen otsan.
-Mendittik, bai, mendittik ikusten zan hori. Mendittik.
Tomasa: Eta gero, trankil egon bihar giñuanian, trote. Haik eta jornadia kargau arte antxitxika. Bestela harrapau eitten [zotsan] eurixak.

4. Trumoi beldurgarria

- **Erref**: ANT-045/006
- **Iraupena**: 0:01:10. **Hasi**: 00:09:20. **Bukatu**: 00:10:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak
- Natura » Meteorologia

Laburpena:
Eguraldiaren inguruko pasadizoa. Trumoi beldurgarria eta etena.

Transkripzioa
-Beste baten ardittara junda nenbillen, hor mendixan bastante goixan Irimo-gaiñen ardittara junda, eta trumoia, baiña izan leikenik billurgarrixena jo zeban, trumoia. Eta neure laguna alabiakin etorri zan.

"Ene!, guk erten dou mendira-eta, guk ein bihou jiria, egun guztirako erten dou-eta." Nik ikusten neban etena zela zetorren danetik. "Egon trankil, atsaldia mundiala ein bihar dau eta." Eta gero harrezkero be zenbat aldiz esan: "Zuk igarri zontsan ba!" Fernanda, Santiagoneko Fernanda. “Baiña zela leike baiña, zuk zela igarri jatzun?” Igarri? Ikusi ein neban frentia, dana, buelta dana garbitzen zetorrela eta atzia garbi geratzen zana.
Tomasa: Harrezkerio zenbat bider esan zotsun artistia...
-Harrezkero artistia behintzat, denporale... baten artistia nintzala; baiña mendittik ikusi eitten nik.
-Artistia izateko be denpora asko egon biharko da begiratzen...
-Bai, bai, bai, ikusi ein bihar. Atenziñua nundik datorren, haiziak nundik joten daben-eta. Atzetik ze datorren-eta.

5. Antzuolako industria gerra aurreko urteetan

- **Erref**: ANT-045/007
- **Iraupena**: 0:02:00. **Hasi**: 00:10:30. **Bukatu**: 00:12:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ekonomia gerra garaian
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Larrugintza

Laburpena:
<p>Antzuolako industria: lau larru-ontze fabrika; bi zerratoki. Larru-ontze lantegietan, gizon eta emakumeak aritzen ziren lanean. Olaran, Telleria, Arbulu eta Bareño. Gerra garaian gorakada handia izan zuten; baina gerraostean, lanaren beherakada etorri zen, eta batzuek behea jo zuten.</p>

Transkripzioa
-Antzuola zure gazte denporan zelakua zan, kaliak eta. Ze giro zeuan?
-Girua bai ona, E!
-Fabrikak?
-Lau kurtiderixa zeren. Gero bi zerra, beste bi denda. Eta, zela esangotsut ba, ostian kurtiderixak; haretxek; haretxen lanakin jentia jiratzen zan.
Tomasa: Gizon danak eta andrak e bai lanian kurtiderixetan. Olaranian zenbat andra zebitzen? Neska eta andra, bueno!
-Andrazkuak be bai orduan?
-Andrazkuak be juten zien.
Tomasa: Eta Tellerianian danak emakumiak ia. Gerra denporia zan-eta. Kartutxerak eta horrek eitten zituen, danak gerraterako.
-Kurtiderixa harek, haren jabiak danak aberastu zien. Eta gero danak pobretu zien. Eta gaur ezta existidu be eitten Antzuelan kurtiderixaik.
-Ze kurtiderixa zien. Izenak akordatzen jatzuz?
-Izenak ba Olaran, Telleria, Arbulu eta Bareño. Lau horrek zien. Danak aberastu zian. Gero etorri zan gerria eta gerriakin berriz zoro dirua batu zeben. Orduan dana kartutxeria eta abarra-ta, kaballerixiandako zerak eitteko-ta.
Tomasa: Dana gerrarakua zan.
-Dana gerrarakua zan eta orduan aberastu zien danak. Gero danak pobre edo, bag!, fanfarreixa barik danak geratu zien. Batzuk kiebre jo, gaiñera, e.

6. Alfontso XIII.a Antzuolan

- **Erref**: ANT-045/008
- **Iraupena**: 0:01:35. **Hasi**: 00:12:30. **Bukatu**: 00:14:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
Kale-baserriak. Alfontso XIII.a Antzuolatik pasatu zeneko kontakizuna.

Transkripzioa
- Antzuelan kalian jendia bastante ondo bizi zan. Kale-basarri hortara be bai. Ganaua askok zeukan kalian. Eta ortuak be bai. Eta baten haura, Txorixa, Txorikuak, hiru behi etarata badao etxeaurrian; karretera jenerala, aurrian, e!, Deskargatik behera datorren Bizkairako hori, eta beste kotxeik ez zan pasauko denporale haretan-eta, Alfonso Trese orduantxe goittik behera, seguru. Saludau ei zeban hola basarrittar moduan. "Joe, ganau edarra daukazu", seguru, esan ei otsan, erderaz, baiña. "Ganau edarra daukazu; hori behi hori ez da txarra be izango hori", seguru. Eta ona izan, eta antz emon, seguru, Alfonso Tresek.
- Eta zetan zebillen ba?
- Alfonso Trese pasuan jungo zan Bibora-edo. Nik ez dakit nora jungo zan. Kasualidadia haura tokatzia. Beste automobillan figuraik ez zan pasauko, eta Alfonso Trese tokau.
- Tomasa: Donostiatik etorriko zan.
- Haura Donostiatik Bilbora-edo. Baiña, seguru, behixai be igarri, seguru. "Behi onak dauzkatzu, e, gizon!", esan i otsan.
- Txorixa esaten otsen.
- Bai. Basarrixak zaukan Txorixa izena eta gero gizonai be Txorixa esaten otsen.
- Tomasa: Txorikua.
- Haura etxe haura desparezidu da ointxe. Ia zero. Dana desaparezidu da haura etxe haura.

7. Narru-ontze lantegiak Antzuolan

- **Erref**: ANT-045/010
- **Iraupena**: 0:00:30. **Hasi**: 00:14:55. **Bukatu**: 00:15:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Larrugintza

Laburpena:
<p>Larru-ontze lantegiak; gizaldietan zehar Antzuolan egondakoak.</p>

Transkripzioa
-Kurtiderixak esan dozu lau zerela. Betidanik egon izan zien?
-Gizaldittan harek egongo zien lau harek. Gizaldittan, e. Auskalo zenbat urtian egongo zan. Arbulu, Olaran, Telleria eta Bareño. Lau.
-Antzuela beti izan da famosua kurtiderixengaitik?
-Kurtiderixa horrekin famosua.

8. Antzuolatarren izaera, ohiturak eta jaiak

- **Erref**: ANT-045/011
- **Iraupena**: 0:03:35. **Hasi**: 00:15:25. **Bukatu**: 00:19:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eliza giroko ospakizunak
- Natura » Meteorologia
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna

Laburpena:
<p>Antzuolatarren izaera. Ohiturak, jaiak. Mairuen kontra izandako borrokaren antzezpena. Valdejunquera.</p>

Transkripzioa
-Jende langillia bai Antzuelan. Juergistia be bai, e! Juergistia be bai. Baiña bata bestiakin, bata bestiakin hobeto ezin leike ibili. Eta ointxe be bai, e! Nik neuk behintzat Antzuela daukat..., zeruan daukat nik Antzuela, egixa esan biha da. Zihero antzuelarra izen be, e!, eta daukat kariño haundixa herrirako neuk. Haundixa!
-Jaixan be frontoian erromeixia...
-Jun bai, oin be jun zaitte bai kalera... Gu jaixan mezetara juten ga eta edozein gaztek-eta tratauko zaittu bere laguna baziña bezelaxe. Bai, bai. Hortan...
-Gertu-gertuko...
-Bai, gertu-gertukuak danak. Oso... Antzuela... Diruakin be ez da pagatzen Antzuela. Ez hemengua naizelako, baiña jendia dago halakoxia. Bai, Antzuela... Hor ikusten dozu aiuntamentuan, sekula txistik be ez dabe etaratzen. Zenbat klase eta ixil-ixilik danak hortxe.
- (Tomasa) Zenbat dantzarixak-eta fiestetarako gauzak-eta eitten dittuen. Kuadrilla batekuak beste kuadrilla batekuekin danak reunitzen dia fiestetarako, gorabeherak eitteko. Neskak'e bai dantzan, mutillak'e bai.
-Piedadeetan-eta Antzuelako dantzarixak sorgin-dantzia...
-(Tomasa) Hori be edarra eitten dabe, moruen gerria.
-Moruen gerria, hoixe da ba inportantia Antzuelan. Eta prosperatzen doia, e! Lehen egon da hor hildda puxkat, baiña oin prosperatzen doia.
-(Tomasa) Horregatik esaten dot, mutil gaztiak darela jatorrak.
-Mutil-gaztiak, hoixe.
-Mobidu eiten diala?
-(Tomasa) Fiestak? Baiña bete holaxe herrixa, e.
-Bai, prosperatzen doia.
-(Tomasa) [...] Ez dakizu zela jun zian Antzuelakuak be Valdejunquerara?
-Valdejunquerara. Neu be izen nintzan Valdejunqueran. Bataillia, Antzuelako soldauak bataillia eukittako lekuan izen nintzan... Oin ezin neike herrixan izena esan. Valdejunquerako bataillia egondako lekuan izen giñan. Eta aurten Piedadeetan hanguak etorri die honutz.
-Ene!
-Bai. Neu be ez naiz egon, baiña etorri die honutz. Eta zelako ondo hartu giñuzten han! Zelako esplikaziñuak-eta, bataillia nun egon zan ta kurutzia ta gero beste zera bat eruan giñuan, beste sorta bat. Ta ermitta txiki baten ipinitta han egongo da haura! Haura han geratu zan.
-(Tomasa) Bi urte da hori ein zala eta.
-Baiña sekulako amistadia harekin herri harekin. Ta bizi zien hiru-lau katu bakarrik herri haretan. Zelan dan hori, oin etxat akordatzen-eta.

Sekretarixo eitten zebana ta beste hiru-lau bat. Gero sekretarixo eitten zeban harek beste baillara batzutako kargua eukiko zeban uste dot, hortara eitten zeban harek. Inguruko baillaran eukiko zeban partia igual. Bestela harekin bakarrik ezin zeikien bizi. Herri haretan hiru katu zeren eta. Danak erten oskuen bidera. Eta zelako ongietorrixa ein! Eta oin erei iguala ein jate hemen Piedadeetan. Neu ez nintzan izen.
-(Tomasa) Bai, etorten dia, urtero etorten dia.
-Bai, bai. Amistade haundixa. Bai. Hemengo jendiak be nahi zeban Valdejunquerako kontua jakittia, eta nun izen zan-eta. Baiña hantxe izen nintzan neu be. Ondio zenbat denpora da ba? Urtia edo holaxe da.

9. Maristak Antzuolan

- **Erref**: ANT-045/012
- **Iraupena**: 0:04:40. **Hasi**: 00:19:00. **Bukatu**: 00:23:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Fraideak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eraikuntza erlijiosoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
<p>Maristen komentua. Maristen inguruko kontuak. Aitari baserriko lanetan laguntzen zion eta eskolara joan gabe geratzen zen sarri.</p>

Transkripzioa
-Antzuelako kontuak..., akabau bariak dia Antzuelako kontuak.
-Umetan, gazte-denporan zelakua zan herrixa? Kaliak-eta?
-Kaliak? Oin eztao konparaziñoik be. Oin ein dau buelta bat!
-Etxe asko ein dia eta.
-Etxe asko berrixak. Orduan Maristak. Konbentua zeuan haundixa han. Eta Maristak egongo zien ehun eta berrogeta hamar igual, marista. Eta herrirako, herriko jenerua hartzeko ikaragarri onak; nahiz sagarra, nahiz frutia, edozer jenero hartzeko. Patatia..., eta harek alde eittiakin basarrirako ez zan... Esnia... Badakizu harek zenbat jenero hartzen zeben! Harek alde-edo, bai, gastau, azkenian gastau ein zian, ez dakit nora jun zian be. Ze herritta jun zan hoi? Ez, ze herri zan hoi?
Tomasa: Bakoitza bere lekutara.
[...]
-Maristak noiz etorri zian Antzuolara, hori badakizue?
-Maristak? Auskalo noiztik.
Tomasa: Beti ezautu dittugu guk.
-Zuek beti ezautu dittuzue maristak...
-Guk beti ezautu dittugu. Gero gerra denporan hondatu zian e?
Tomasa: Gure basarrira ekartzen zittuen txorixuak sekatzera. Ugartetorria haundixa zan, eta eitten giñuan keia, eta haretxek ontzen, maristak etortzen zien. Etortzen zianak, txorixuak hartu, eruaterakuan, zela esaten jakon hari, (Zaltei) ; kriaua zan haura.
-Maristen kriaua, baiña argixa, tipo argixa. Izena be ipinitta zeukan, "Hermano Lucas" ipiñi otsen izena be. Baiña zan puxkat eraten zebana-eta...
-Eta orduan esan dozu, Ugartetorren ze eitten zenduen maristendako?
-Txorixo pila bat, konparaziño batera, hamen danian ipiñiko balia bezela

sukaldian.
Tomasa: Guk ondu eitten giñutzen, keia emun.
-Keia emon, sekatu ta...
Tomasa: Harek etortzen zien, aurrerago esaten doun hori etortzen zan: "Preparau die?", eta "Ba ikutu, hor zela daren, laste dia." Meriendatzera etortzen zien hiru lagun. Hermano Victor...
-Argixa zan haura be.
Tomasa: Praktikante eitten zeban. Eta gehixao be etortzen zien [...].
-Maristak nun zeken konbentua?
-Oin badago ba entradan etxe berrixak, kooperatiba moduan hoi; hantxe zan, maristak hantxe zian.
Tomasa: Kaletik be ezaun da. Kanpantorria dauka bistan oindio, kanpantorria dao oindio bistan maristena. Beittuizu elizan entradan zela daon kanpantorre txiki bat.
-Eta behetik gora ixo eta han San Jose han goixan, holako aldapa baten; eta han ibiltzen zian hango errezua eta abarra-ta.
-Bai, etortzen zien. Horrek Gorputz Kristittan prozesiñua eitten ei eben; hartu behetik...
-Orduan Maristekin relaziño haundixa zeunken.
-Guk relaziño haundixa geunkan. Direktoria..., eskolan be hantxe ibili nintzan ni. Ez neban asko ikisi, gutxi juten nintzan-ta, ez neban asko ikisi.
-Maristetan ikasittakua zara?
-Bai, maristetan ibilittakua. Gu ondo. Maistrua nik neukan oso ona; baiña esaten ostan holaxe: "Juan Cruz, cómo no viene a la escuela?" esaten ostan. "Trabajando" Badakizu, ahal dan moduan. "Trabajando" "Tú no trabajarás mucho" Nunbait mutiko edarra, mutiko mardu-mardua egongo nintzan ni orduan. "Tú no trabajarás mucho". Trazarik ez zostan hartzen langillia izetekoik marista horrek "Tienes que venir a la escuela!"
Tomasa: Aittakin juten zan egurra kargatzera, ezta? [...].
-Eguardixan aittak bialtzen ninddues: "Atsaldetik jun eskolara, e!" Baiña ez nintzan etorten. Denboria pasauta eta.
Tomasa: Ordu bixak jo arte etorri be ez.
-Gero aitta etorri zanian amai: "Ze, Juan Kruz ez da eskolara jun?" eta "Bai, ordu edarrian etorri da!" Txarrittan hor bidian eginda. "Ordu edarrian etorri da eskolara juteko!"

10. Herriko eskola

- **Erref**: ANT-045/013
- **Iraupena**: 0:01:15. **Hasi**: 00:23:40. **Bukatu**: 00:24:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:
Herriko eskola. Klaseak erdaraz izaten ziren.

Transkripzioa
-Maristetara joan aurretik hemen auzo-eskolaren batera joaten ziñan?
-Herriko eskolan ibili nintzan, eta nik uste dot herriko eskolan segidu baneu asko hobeto geratuko, ikisiko nebala nik. Oso ondo ninddoiarren eskolan, herriko eskolan.
- [...] Erresaixua be errezau bihar zan...

-Erderaz, dana erderaz eta. Herriko eskolan´e bai erderaz, baiña han erresaixoik ez zan errezatzen. Baiña oso ondo nebillen herriko eskolan. Eta handik...
Tomasa: Lagunak han gehixao.
-Nik ez dakit ze pasau zan.
Tomasa: Eta jentiak ba gehixao ikistiagatik maristetara jiten zien.
-Eta gero etxian familixia ariña; aitta bakarrik, ama beti gaixo antzian ibiltzen zan. Aittai laguntzen; ni pozik, aittai lagundu, lanak ez dost neri penaik emoten. Eta eskolia... Bueno, pasaria ein dou. Gure gorabeherak... Behintzet ein dou geure...
-Auzoko eskolia nun zeuan orduan?
-Ez zeuan auzoko eskolaik.
-Barkatu. Herriko eskolia nun zeuan?
-Herriko eskolia? Ointxe dauan lekuan. Hortxe ezautu dou beti.
-Tomasa: Elizatik gora junda han badao ba...
-Honek badaki.

11. Antzuolako industriaren gorakada

- **Erref**: ANT-045/014
- **Iraupena**: 0:00:50. **Hasi**: 00:24:55. **Bukatu**: 00:25:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Aldaketak eta arazoak
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Natura » Meteorologia

Laburpena:
<p>Antzuolako herria. Industria kontuetan gorakada handia azkenengo urteotan. Goizper, Elay... lantegiak. Lehenago Antzuolatik jendea Plazentzia eta Eibarrera joaten zen lanera trenez. Egun, Antzuolara etortzen dira kanpotik lan egitera.</p>

12. Laskuraintxiki baserria

- **Erref**: ANT-045/015
- **Iraupena**: 0:01:40. **Hasi**: 00:25:45. **Bukatu**: 00:27:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:
<p>Juan Kruzen familiaren jatorria; Laskuraintxiki baserrian jaiotakoak. Bi etxebizitzako baserria.</p>

13. Baserri-jabeak; errenta

- **Erref**: ANT-045/016
- **Iraupena**: 0:03:20. **Hasi**: 00:27:25. **Bukatu**: 00:30:45

- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:
Errentero, etxejabeak. Otazua, inguruko baserri askoren jabea; "abarkadunetan aberatsena". Errentaren inguruko kontuak.

14. Herriko eskola; maristak

- **Erref**: ANT-045/019
- **Iraupena**: 0:04:35. **Hasi**: 00:34:00. **Bukatu**: 00:38:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren jarrera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Fraideak

Laburpena:
Herriko eskola. Mutilak eta neskak banatuta egoten ziren. Irakaslea zelakoa zen. Mutil asko maristetara joaten ziren. Gerra hasi zenean maristek ihes egin behar izan zuten.

15. Maristak Antzuolan

- **Erref**: ANT-045/021
- **Iraupena**: 0:01:20. **Hasi**: 00:39:05. **Bukatu**: 00:40:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Fraideak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorrak

Laburpena:
Maristen zigorrak. Igandean, bezperetara joan ezean, astelehenean jolas-orduan hormaren kontra egon behar izaten zuten. Diziplina handia. Inguruko herrietatik ere mutilak maristetara joaten ziren ikastera.

16. Mendia umetan

- **Erref**: ANT-045/023
- **Iraupena**: 0:02:50. **Hasi**: 00:40:50. **Bukatu**: 00:43:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna
- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:
Umeak zirenean, mendia zoragarria zen. Basoa garbi-garbia, garoa eta otea gehienbat. Inguruko auzoetako ardiak ibiltzen ziren mendian. Zuhaitz klaseak. Gaztainadiak. Gaztainak batu eta "bandixua" beteta egoten zen neguan.

17. Inguruko auzoak; artzaintza

- **Erref**: ANT-045/024
- **Iraupena**: 0:02:10. **Hasi**: 00:43:40. **Bukatu**: 00:45:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza

Laburpena:
Ardi asko inguruan. Elosu, Aizpurutxo, Ondamendi, Irimoegi, Galartza, Txangala, Lizarraga auzoetako ardiak bertako mendian. Larre garbiak. Artzainaren lana.

18. Baserriko lana eta artzaintza

- **Erref**: ANT-045/025
- **Iraupena**: 0:02:10. **Hasi**: 00:45:50. **Bukatu**: 00:48:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza

Laburpena:
Baserriko lana. Etxeko laborantza egiteaz gainera, artzain ibiltzen zen. Artzainaren lana.

19. Dotrina eta jaunartzea

- **Erref**: ANT-045/027
- **Iraupena**: 0:02:45. **Hasi**: 00:48:50. **Bukatu**: 00:51:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Sakramentuak

Laburpena:
<p>Garizuma garaian, dotrina ikastera Uzarragara joaten ziren. Jaunartzea. Dotrina ondo jakin ezean, urtebete beranduago egiten zuen jaunartzea umeak; umeari "kalabazero" esaten zitzaion.</p>

20. Jaunartzerako trajea

- **Erref**: ANT-045/028
- **Iraupena**: 0:01:55. **Hasi**: 00:51:35. **Bukatu**: 00:53:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Sakramentuak

Laburpena:
Jaunartzearen inguruko kontuak. Sastrea.

21. Ospakizunak baserrian

- **Erref**: ANT-045/029
- **Iraupena**: 0:01:35. **Hasi**: 00:53:30. **Bukatu**: 00:55:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Etxe barruko ospakizunak

Laburpena:
Egun berezietan egiten ziren ospakizunak. "Galafaria". Ama, oso sukaldari ona.

22. Ama, sukaldari zoragarria

- **Erref**: ANT-045/030
- **Iraupena**: 0:01:40. **Hasi**: 00:55:05. **Bukatu**: 00:56:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:
Ama, Urretxukoa. Uda sasoian, neskame joaten zen. Sukaldari bikaina.

23. Umetako kontuak

- **Erref**: ANT-045/031
- **Iraupena**: 0:01:35. **Hasi**: 00:56:45. **Bukatu**: 00:58:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Jokoak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:
<p>Dotrina ikastera Uzarragara. Jolastera San Marzial ingurura. Auzoko lagunak. Umetako jolasak: bule-buleka, zazpi t 'erdian...</p>

24. Tabernara lehenengoz

- **Erref**: ANT-045/032
- **Iraupena**: 0:04:10. **Hasi**: 00:58:20. **Bukatu**: 01:02:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:
<p>Tabernara lehenengoz sartu zirenekoa. Antzuolako tabernak. Txikiteoa.</p>

25. Baserriaren egitura; lexiko interesgarria

- **Erref**: ANT-046/002
- **Iraupena**: 0:03:40. **Hasi**: 00:01:25. **Bukatu**: 00:05:05

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Euskara » Lexikoa
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:
Baserriaren egitura. Sukaldea nolakoa zen. Leiho txikiak; beheko sua... "Zalteixa", sukaldera begira. Logelak nolakoak ziren. "Alkobak". Goiko pisua oso handia; San Martzialeko banketea bertan egiten zen. Ganbara; sagar-ganbara; arto-ganbara. "Arteixa", ardiendako tokia.

26. Sagardoa egiteko dolarea

- **Erref**: ANT-046/004
- **Iraupena**: 0:01:05. **Hasi**: 00:06:05. **Bukatu**: 00:07:10

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserria » Baserriko lanak » Sagarra, sagastiak

Laburpena:
Dolarearen inguruko azalpenak. Hasiera batean ondoko etxebizitzakoek erosi zuten, baina gerora Juan Cruzen aitonak ere parte hartu zuen.

27. Auzoko bizilagunen arteko harremana

- **Erref**: ANT-046/006
- **Iraupena**: 0:01:05. **Hasi**: 00:07:55. **Bukatu**: 00:09:00

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:
Auzoan duten elkartasuna. Betidanik izan dute horrelako batasuna. Beste auzoetan ere giroa oso ona da.

28. Gaztetako ibilerak; neska-laguntzea

- **Erref**: ANT-046/007
- **Iraupena**: 0:02:00. **Hasi**: 00:09:00. **Bukatu**: 00:11:00

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:
Gazte denboran neska-laguntzera joaten ziren beste auzo batzuetara eta sarritan harrika hartzen zituzten hango mutilek. Garai hartan ez zegoen auzoen arteko batasunik. Gazteen arteko borrokak.

29. Bideak auzolanean egindakoak

- **Erref**: ANT-046/009
- **Iraupena**: 0:02:30. **Hasi**: 00:13:10. **Bukatu**: 00:15:40

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Bideak
- Natura » Meteorologia
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:
Bideak auzolanean egindakoak dira; eskuz, gainera. Harria bertako harrobietatik ateratzen zuten. Nondik-nora egin zituzten bideak auzoan. Lau negutan egindako lana.

30. Ardiak baserriko ekonomian izan duen garrantzia

- **Erref**: ANT-046/010
- **Iraupena**: 0:02:55. **Hasi**: 00:15:40. **Bukatu**: 00:18:35

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Oheak nolakoak izaten ziren. Artilezko koltxoiak. Artilea saldu egiten zuten garai batean; zenbat balio izaten zuen. Bere ustez bizimodua ardiarekin atera izan du: haragia; gazta; artilea... Asko maite izan ditu ardiak. Udazkenean ere 3-4 ardi hil eta etxerako haragia izaten zuten pixka baterako.

31. Abereak baserrian; oilo klaseak

- **Erref**: ANT-046/011
- **Iraupena**: 0:02:45. **Hasi**: 00:18:35. **Bukatu**: 00:21:20

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:
<p>Umetan ere abere asko izaten zituzten baserrian. Behiak, idiak, txahalak, ardiak. Oiloak ere asko izan dituzte beti. Oilo klase ona izaten zuten, gainera. Oilo-ezteiak. Ezteiak izaten zirenean gonbidatuek beti zerbait eramaten zuten.</p>

32. Soroan zer ereiten zuten; lurra nola lantzen zuten

- **Erref**: ANT-046/012
- **Iraupena**: 0:03:55. **Hasi**: 00:21:20. **Bukatu**: 00:25:15

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserria » Baserriko lanak » Lurra lantzea
- Natura » Meteorologia

Laburpena:
<p>Soroan zer ereiten zuten: artoa eta garia batez ere; arbia ere landatzen zuten. Beti txandatuaz. Neguan, laiatu egiten zituzten lursail asko. Giroaren arabera, errazagoa edo zailagoa izaten zen lurra laiatzea. Nola laiatzen zen azaltzen du. Gerora goldea eta burdinarea etorri ziren eta lana asko erraztu zen.</p>

33. Baserriko lanak: soroa, abereak...

- **Erref**: ANT-046/013
- **Iraupena**: 0:03:00. **Hasi**: 00:25:15. **Bukatu**: 00:28:15

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Baserria » Baserriko lanak » Lurra lantzea
- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa

Laburpena:
Lurra jorratzen lan asko egin izan dute. Soroko lanak amaitu eta Irimoegi gainera ardien bila joan, jetzi, etab. Orduan gaztea zen eta oso sasoi ona zuen. "Lanak penarik emon ez!". Urteetara asto-gainean joaten hasi zen, baina bestela 8-9 km inguru egiten zituen oinez egunero. Lantegira joateko aukera izan zuen, baina bertarako gogorik ez.

34. Ume-umetatik arditarako zaletasun handia

- **Erref**: ANT-046/014
- **Iraupena**: 0:04:45. **Hasi**: 00:28:15. **Bukatu**: 00:33:00

Gaia(k):

- Natura » Meteorologia
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Emakumeen eta gizonezkoen arteko lan-banaketa baserrian. Umetako lanak. Ganadu-jatekoa. Juan Cruzek 9 urte zituela, ardiak erosi zituzten; orduko kontuak. Ardiekiko zaletasun izugarria izan du ume-umetatik. Ardi guztiek izaten zuten izena. "Segiduan ardittan sartu giñan...!". 9-10 urte zitueneko kontuak.

35. Oiloa lokatu; arrautzak ezarri

- **Erref**: ANT-046/015
- **Iraupena**: 0:01:05. **Hasi**: 00:33:00. **Bukatu**: 00:34:05

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Oilo ugari baserrian. Oiloa lokatuta ikusten zuenean, segituan ezarri egiten zien arrautzak txitak ateratzeko.

36. Feria egunak; Santa Luzia feria

- **Erref**: ANT-046/016
- **Iraupena**: 0:04:25. **Hasi**: 00:34:05. **Bukatu**: 00:38:30

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa

Laburpena:
<p>Ortuko jeneroa etxerako izaten zen. Kanpoan saldu izan dutena, gazta, bildotsak eta ardi-esnea izan da batez ere. Bergarara eramaten zituzten saltzera. Horrelako egunetan, amak angulak erosten zituen. Angulak jateko zaletasun handia; feria egunetan batez ere. Santa Luzia. Espainia osotik etortzen zen jendea Zumarragara "kaballerixia" erostera.</p>

37. Bergarara baserriko produktuak saltzera

- **Erref**: ANT-046/017
- **Iraupena**: 0:01:40. **Hasi**: 00:38:30. **Bukatu**: 00:40:10

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Bergarara gazta, bildotsak, arrautzak... eramaten zituzten saltzera. Astoarekin joaten ziren hasieran; gerora autobusa jarri zuten.

38. Baserriko lanak: lixiba nola egiten zen; ganaduen azpiak

- **Erref**: ANT-046/018
- **Iraupena**: 0:04:45. **Hasi**: 00:40:10. **Bukatu**: 00:44:55

Gaia(k):

- Natura » Meteorologia
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Garai batean lixiba nola egiten zuten azaltzen du. Erabiltzen zituzten xaboiak. Baserri batzuetan uraskarik ez eta errekara joan behar izaten ziren arropak garbitzera. Ganaduen azpiak nola egiten ziren. Zenbatero aldatzen zituzten...

39. Umetako arropak; San Martzial

- **Erref**: ANT-046/019
- **Iraupena**: 0:02:20. **Hasi**: 00:44:55. **Bukatu**: 00:47:15

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:
Umetan erabiltzen zituzten arropak. Txikitan, San Martzialera eraman zuen tunika gogoan du oraindik ere. Tunika zuria bordatu gorriekin. Zapatak hala moduzkoak. Txapela ere, beti buruan. Eskolara tunikarekin joaten zen.

40. Jostunak Antzuolan

- **Erref**: ANT-046/021
- **Iraupena**: 0:00:45. **Hasi**: 00:50:30. **Bukatu**: 00:51:15

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ekonomia gerra garaian
- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:
Jostunak Antzuolan. Baserriz baserri ibiltzen ziren etxerako arropak, umeentzakoak edo bestelakoak josten. Gerra garaiko bizimodua.

41. Gerra osteko egoera; errazionamendua

- **Erref**: ANT-046/022
- **Iraupena**: 0:01:20. **Hasi**: 00:51:15. **Bukatu**: 00:52:35

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:
Gerra ostean jateko gutxi. Errazionamendua. Baserrian ez zuten goserik pasatu, baina kaleko jendeak gaizki pasatu zuen. Kaletarrak kaletik baserrira joaten ziren hango senideei lanean laguntzera, "tripa-truke".

42. Morroiak eta neskameak baserrietan

- **Erref**: ANT-046/024
- **Iraupena**: 0:03:25. **Hasi**: 00:53:35. **Bukatu**: 00:57:00

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Morroiak eta neskameak baserrietan. Juan Cruz umea zela morroia eta neskamea izan zituzten. Gerora ez du sekula laguntzarik izan. Tratua egiten zen etorri aurretik; urteko soldata, arropak... Gabonetan bakailaoa ematen zitzaien etxera eramateko.

43. Morroiak eta neskameak, etxeko bat gehiago

- **Erref**: ANT-046/026

- **Iraupena**: 0:00:30. **Hasi**: 00:58:25. **Bukatu**: 00:58:55

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Neskame eta morroien inguruko kontuak. Etxekoak bezala tratatzen zituzten.

44. Urria, hilabete sakratua; Domu Santu Eguna, ohitura zaharrak

- **Erref**: ANT-049/001
- **Iraupena**: 0:03:10. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:03:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:
<p>Urria, lan askoko hilabetea. "Urriko errosarixua". Gaztaina batzea; garo-batzea. Domu Santu Eguna; "Errosarixoko domekia". Domu Santu Egunean hildakoei manta ipintzen zitzaien hilarrian. Abadeari dirua eta olatak ematen zitzaizkion. Domu Santuko kanta. Umetako kontuak.</p>

45. Ohitura zaharrak; olatak

- **Erref**: ANT-049/002
- **Iraupena**: 0:02:40. **Hasi**: 00:03:10. **Bukatu**: 00:05:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eliza giroko ospakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:
<p>Olaten inguruko azalpenak. Abadeak olatak jasotzen zituenean, umeak horiek hartzera joaten ziren. Urtean zehar ere hildakoren bat egonez gero, manta beltza ipini behar izaten zen hilarrian urtebetean.</p>

46. Ohitura zaharrak "erdaraz" azalduta

- **Erref**: ANT-049/003
- **Iraupena**: 0:01:15. **Hasi**: 00:05:50. **Bukatu**: 00:07:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:
Antzuolara uda pasatzera etortzen zeneko emakume bati esandakoa ohitura hauen inguruan (herriko emakume batek erdaraz azaldu zion ohitura zaharra).

47. Hileta-elizkizunak

- **Erref**: ANT-049/004
- **Iraupena**: 0:01:10. **Hasi**: 00:07:05. **Bukatu**: 00:08:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:
Hileta-elizkizunak, klase desberdinetakoak. Ondra-bazkaria. Ohitura zaharrak.

48. Ondra-bazkaria

- **Erref**: ANT-049/006
- **Iraupena**: 0:00:40. **Hasi**: 00:08:25. **Bukatu**: 00:09:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:
Hileta-elizkizunak; ondra-bazkaria. Ohitura zahar hau noiz hasi zen galtzen.

49. Elizaren indarra; aldaketak

- **Erref**: ANT-049/007
- **Iraupena**: 0:03:20. **Hasi**: 00:09:05. **Bukatu**: 00:12:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:
<p>Elizak indar handia zuen gerra aurretik. Gerraostean ohitura zaharrak poliki-poliki aldatzen, galtzen joan ziren. Bergarako Pazkoatan abadeari gertatutakoa. Errepublika sasoian abadeek alde egin behar izan zuten. "Puntapaixa".</p>

50. Errepublika garaiko abestia

- **Erref**: ANT-049/008
- **Iraupena**: 0:01:05. **Hasi**: 00:12:25. **Bukatu**: 00:13:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:
Errepublika ondoren, gerra etorri zen, berak 16 urte zituela. "Desastre...!". Kantatzen zuten abesti bat.

51. Errepublikaren aldarrikapena Antzuolan

- **Erref**: ANT-049/009
- **Iraupena**: 0:01:40. **Hasi**: 00:13:30. **Bukatu**: 00:15:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:
Errepublikaren proklamazioa ez zen gehiegi igarri Antzuolan. Ez ziren aldaketa handirik gertatu. Gerra zergatik hasi zen; elizaren eragina. Erlijioak indar handia zuen gizartean.

52. Urrian egin behar izaten ziren lanak baserrian

- **Erref**: ANT-049/011
- **Iraupena**: 0:03:40. **Hasi**: 00:15:20. **Bukatu**: 00:19:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:
Urriko hilabetea: diru-batzeak elizan; meza ugari... Arrosarioa egunero errezatu behar izaten zen hilabete horretan. Gaztaina-batzea. Gaztainadi handiak inguruan. Beti giro txarra egoten zen orduan. "Nordia" sartzen zen eta oso eguraldi txarra ekartzen zuen. Eguraldiak izan dituen aldaketak. Sagardogintza. Garia eta artoaren garrantzia. Dirurik ez baserrietan.

53. Artoa eta taloa

- **Erref**: ANT-049/012
- **Iraupena**: 0:03:50. **Hasi**: 00:19:00. **Bukatu**: 00:22:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:
Artoa eta esnea, jateko printzipala baserrian. Taloa nola egiten den. Orearen garrantzia... Taloa eta esnea.

54. Urrian, garo-batzea eta arto-zuriketa

- **Erref**: ANT-049/014
- **Iraupena**: 0:02:25. **Hasi**: 00:24:15. **Bukatu**: 00:26:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:
Urriko lanak: arto-zuriketa... Garoa, lera eta gurdia ekartzen zuten. Arrosarioaren inguruko kontuak. Gurasoekiko errespetu handia.

55. Erromeriak, jaiegunak; soinujole ezaguna

- **Erref**: ANT-049/015
- **Iraupena**: 0:04:20. **Hasi**: 00:26:40. **Bukatu**: 00:31:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:
<p>Jaieguna zenean, jendea pozik egoten zen. Inguruko jaietara joaten ziren; erromeriak. Dantzarako eta musikarako zaletasun handia. Aratusteak Bergaran. "Intxuzabal" soinujolea; "Elgeta". Erromeriatara gazterik hasi zen joaten. 16 urterekin gerra etorri zen, eta kitto!</p>

56. Gerra aurreko giroa eta gerraosteko egoera

- **Erref**: ANT-049/016
- **Iraupena**: 0:02:00. **Hasi**: 00:31:00. **Bukatu**: 00:33:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:
<p>Gerra aurretik igartzen zuten giroa nahasten zegoela. Eibartik gazteak etortzen ziren Antzuolara; lanik ez zegoen eta egoera ez zen erraza. Noiz eta nola jakin zuten gerra iritsi zela. Gerraosteko urteak ere gogorrak izan ziren. Kalean gosea egon zen; baserrian ez.</p>

57. Errepublikaren aldarrikapena

- **Erref**: ANT-049/017
- **Iraupena**: 0:01:25. **Hasi**: 00:33:00. **Bukatu**: 00:34:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:
Errepublikaren proklamazioa Antzuolan. Era guztietako erreakzioak. Maristen eskolan zebilen orduan. Egun handia izan zen.

58. Gerra Zibila Antzuolan

- **Erref**: ANT-049/018
- **Iraupena**: 0:02:35. **Hasi**: 00:34:25. **Bukatu**: 00:37:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:
<p>Gerraostea oso gogorra izan zen. Gerra Zibila Antzuolan. Soldaduak nondik sartu ziren herrira. Jendea ihesi, ezkutatzen ibili zen. Antzuolatik segidan Bergarara joan ziren soldaduak. Frontea Asentzio, Intxorta inguruan. Tropa nazionalak maristetan egon ziren. Asentzioko sarraskia.</p>

59. Gerra zibilaren inguruko gogoetak

- **Erref**: ANT-049/019
- **Iraupena**: 0:02:30. **Hasi**: 00:37:00. **Bukatu**: 00:39:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:
Gerra zibilak elkarrenganako gorrotoa pizten du. Gaiaren inguruko gogoetak.

60. Gerra zibila; bonbardaketak

- **Erref**: ANT-049/020
- **Iraupena**: 0:00:40. **Hasi**: 00:39:30. **Bukatu**: 00:40:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:
Gerra zibila Antzuolan. Bonbardaketak. Bizkaiko ofentsiba. Soldadu alemanak; italiarrak.

61. Gerra zibila; frontea

- **Erref**: ANT-049/021
- **Iraupena**: 0:02:10. **Hasi**: 00:40:10. **Bukatu**: 00:42:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:
Frontea inguruan egon zen bitartean, bizimodua nolakoa izan zen. Arditara joateko ere, "salbokonduktoa" behar izaten zuten. Eibar gerra garaian. Gerra Zibilaren inguruko gogoetak. Antzinako esaerak.

62. Gerra Zibila gazte baten ikuspegitik

- **Erref**: ANT-049/022
- **Iraupena**: 0:04:10. **Hasi**: 00:42:20. **Bukatu**: 00:46:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:
Gerra Zibila gazte baten ikuspegitik. Soldaduei Gasteizen ematen zizkieten tratamendua, negargarria. Kanturik ez zuten egiten eta kalabozoetan sartzen zituzten. Frontera eraman zituzteneko kontuak. Segovia.

63. Soldadutzako ibilerak; gerra

- **Erref**: ANT-049/023
- **Iraupena**: 0:02:50. **Hasi**: 00:46:30. **Bukatu**: 00:49:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:
Soldadutzara joan zenean, erdara gutxi zekien baina ongi moldatu zen. Soldadu gerra zibilean. Hango ibilerak. Soldadu euskaldunak, elkarrekin ibiltzen ziren.

64. Gerrako ipuinak

- **Erref**: ANT-049/025
- **Iraupena**: 0:02:25. **Hasi**: 00:51:20. **Bukatu**: 00:53:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:
Gerrako kontuak.

65. Gerrako ibilerak

- **Erref**: ANT-049/026
- **Iraupena**: 0:01:20. **Hasi**: 00:53:45. **Bukatu**: 00:55:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:
Gerrako kontuak.

66. Fronteko pasadizoak

- **Erref**: ANT-049/027
- **Iraupena**: 0:00:55. **Hasi**: 00:55:05. **Bukatu**: 00:56:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:
Frontean egon zeneko kontuak.

67. Gerrako anekdotak

- **Erref**: ANT-049/028
- **Iraupena**: 0:03:20. **Hasi**: 00:56:00. **Bukatu**: 00:59:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:
Gerrako kontuak. Frontean egon zeneko anekdotak.

68. Fronteko kontuak

- **Erref**: ANT-049/029
- **Iraupena**: 0:03:10. **Hasi**: 00:59:20. **Bukatu**: 01:02:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:
Gerrako kontuak. Frontean egon zeneko anekdotak.

69. Ardiak, baserriko ekonomiaren sostengu garrantzitsua

- **Erref**: ANT-050/001
- **Iraupena**: 0:03:55. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:03:55

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:
Ume-umetatik arditarako zaletasuna. Lehenengo artaldetxoa nola lortu zuten. Ardi zahar haien ezaugarriak. Ardiak izateak asko lagundu izan die baserriko ekonomian: artilea; esnea; buzkantzak; gazta; bildotsak; etab. Baserrian izaten zuten ganadua. Txerriari zer ematen zioten jateko.

70. Ardiak ongi zaintzearen garrantzia

- **Erref**: ANT-050/002
- **Iraupena**: 0:04:00. **Hasi**: 00:03:55. **Bukatu**: 00:07:55

Gaia(k):

- Euskara » Lexikoa
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Esaerak

Laburpena:
Arditarako zaletasuna betidanik; 85 urte ditu orain eta oraindik asko gozatzen du. Ardiak ongi zaintzearen garrantzia. Maite ez duen bildotsa "mustatzen" lagundu behar zaio ardiari. "Ezkur urte, elur urte". Negu gogorrak nola pasatu dituzten.

71. Inguru zoragarria artaldeak izateko

- **Erref**: ANT-050/003
- **Iraupena**: 0:02:25. **Hasi**: 00:07:55. **Bukatu**: 00:10:20

Gaia(k):

- Natura » Meteorologia
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Paraje ikusgarria artaldeak izateko. Udazkenean, garo-batzea. Lehenagoko bizimodua. Basoa, ingurua nola aldatu den. Bere ustetan, garai batean 6.000 ardi inguru egongo omen ziren gertuko mendietan.

72. Ardiak; ahariak

- **Erref**: ANT-050/004
- **Iraupena**: 0:02:55. **Hasi**: 00:10:20. **Bukatu**: 00:13:15

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:
Artaldea. Ardiak zenbatzeko erabiltzen duen teknika. Tratanteak. Ardiak erostea nahi izanez gero, jakineko ardiak erostera jo behar da, feriatara ez. Ahari onak izatearen garrantzia.

73. Ahari ona izatearen garrantzia

- **Erref**: ANT-050/005
- **Iraupena**: 0:01:20. **Hasi**: 00:13:15. **Bukatu**: 00:14:35

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Ardi klaseak; berak nahiago izaten zuen ardi latxa eta mutur beltza. Ahariaren garrantzia ardi klasea hobetzeko.

74. Artalde bakoitzak bere marka

- **Erref**: ANT-050/006
- **Iraupena**: 0:01:45. **Hasi**: 00:14:35. **Bukatu**: 00:16:20

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Artaldeko ardi guztiak ondo desberdintzen zituen. Gehienek izena ere izaten zuten. Artaldeak markatuta egoten ziren. Artalde bakoitzak bere marka izaten zuen.

75. Maiatzetik udazkenera arte ardiak mendian

- **Erref**: ANT-050/007
- **Iraupena**: 0:02:45. **Hasi**: 00:16:20. **Bukatu**: 00:19:05

Gaia(k):

- Natura » Meteorologia
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Maiatzean ardiak mendira eramaten dira. Pinua sartu zenetik gehiago zaindu behar izaten ziren, ezer hondatu ez zezaten. Mendian txabola izaten zuten ardientzat, ardiak jezteko eta bestelakoetarako. Udazkenean berriz etxe aldera ekartzen zituzten.

76. Ardien jana

- **Erref**: ANT-050/008
- **Iraupena**: 0:03:20. **Hasi**: 00:19:05. **Bukatu**: 00:22:25

Gaia(k):

- Natura » Meteorologia
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
<p>Izotza oso arriskutsua izaten da ardientzat. Izotz-belarra janez gero, arrisku handia. Ardiek zer jaten duten.</p>

77. Esparruak errentan

- **Erref**: ANT-050/009
- **Iraupena**: 0:03:10. **Hasi**: 00:22:25. **Bukatu**: 00:25:35

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:
Esparruak errentan hartzen ziren. Artaldeekin egoten ziren arazoak (pinuak jaten bazituzten, esate baterako).

78. Artalde guztietan ardi okerren bat

- **Erref**: ANT-050/010
- **Iraupena**: 0:01:15. **Hasi**: 00:25:35. **Bukatu**: 00:26:50

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Artaldean beti egoten da ardiren bat besteak baino okerragoa. Izena ere ematen zaio ("sorgina", esaterako). Ardi okerra kendu arren ere, beti sortzen da besteren bat.

79. Sasoirik gogorrena, bildots garaia

- **Erref**: ANT-050/011
- **Iraupena**: 0:02:25. **Hasi**: 00:26:50. **Bukatu**: 00:29:15

Gaia(k):

- Natura » Meteorologia
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Artzainaren bizimodua uda garaian. Ardiak batu, jetzi, etab. Baserriko lanak ere egin behar izaten ziren. Marmitak; kaikuak. Sasoirik gogorrena bildotsak egiten hasten direnetik, San Pedro ingurura arte (bildotsak zaindu; esnea jetzi; gazta egin; etab.).

80. Ardiekin ibiltzeko erabiltzen zuen arropa

- **Erref**: ANT-050/013
- **Iraupena**: 0:01:10. **Hasi**: 00:29:55. **Bukatu**: 00:31:05

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Ardiekin zebilenean erabiltzen zituen arropak.

81. Ardi-txakurraren garrantzia

- **Erref**: ANT-050/014
- **Iraupena**: 0:02:55. **Hasi**: 00:31:05. **Bukatu**: 00:34:00

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Artzainaren bizimodua oso gogorra. Ardi-txakurraren garrantzia.

82. Ardiak "arkera" noiz hasten diren

- **Erref**: ANT-050/015

- **Iraupena**: 0:02:35. **Hasi**: 00:34:00. **Bukatu**: 00:36:35

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Ardiak "arkera" egoten direneko kontuak. Ahariak noiz botatzen zaizkien. Ahari bat baino gehiago egonez gero, beti borrokan egoten dira beraien artean. Lantzean behin ahariak ere aldatu behar izaten dira.

83. Bikiak jaiotzen direneko kontuak

- **Erref**: ANT-050/016
- **Iraupena**: 0:01:25. **Hasi**: 00:36:35. **Bukatu**: 00:38:00

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Ardiak bikiak izaten dituenean, arazoak ager daitezke (maite ez izatea, esate baterako).

84. Ardi jeztea

- **Erref**: ANT-050/017
- **Iraupena**: 0:02:00. **Hasi**: 00:38:00. **Bukatu**: 00:40:00

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:
<p>Tomasa ere sarritan ibili izan da ardizain. Ardi batzuk norberarengana etortzen dira jeztera. Ardi jeztea bien artean nola egiten zuten.</p>

85. Ahari adarduna, arriskutsuagoa

- **Erref**: ANT-050/018
- **Iraupena**: 0:01:25. **Hasi**: 00:40:00. **Bukatu**: 00:41:25

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Aharien inguruko kontuak. Adarduna arriskutsuagoa izaten da normalean.

86. Bildotsei buztana noiz eta nola mozten zaien

- **Erref**: ANT-050/019
- **Iraupena**: 0:01:45. **Hasi**: 00:41:25. **Bukatu**: 00:43:10

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Bildots ederrenak aurrerako gordetzen dira. Buztana noiz mozten zaien; horretarako erabiltzen diren teknikak.

87. Bildotsen inguruko azalpenak

- **Erref**: ANT-050/020
- **Iraupena**: 0:01:15. **Hasi**: 00:43:10. **Bukatu**: 00:44:25

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Bildotsak noiz saltzen diren. 12kg-tik beherakoa izan behar da saltzeko.

88. Ardien inguruko lexiko interesgarria

- **Erref**: ANT-050/021
- **Iraupena**: 0:02:30. **Hasi**: 00:44:25. **Bukatu**: 00:46:55

Gaia(k):

- Euskara » Lexikoa
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Urtebete duen ardiari nola esaten zaion. Bildotsak zenbat denborarekin saltzen diren. Ardien inguruko lexikoa: "Urruxia", "ernari egon"; etab.

89. Ardien inguruko azalpenak

- **Erref**: ANT-050/022
- **Iraupena**: 0:01:35. **Hasi**: 00:46:55. **Bukatu**: 00:48:30

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Ardien inguruko azalpenak. Ardi antzuak. Bikiak edo hirukiak ere jaio izan dira.

90. Ardi dotoreak, mototsa dutenak

- **Erref**: ANT-050/024
- **Iraupena**: 0:02:55. **Hasi**: 00:49:55. **Bukatu**: 00:52:50

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:
Ardien inguruko azalpenak. Mototsa.

91. Ardiei ilea noiz mozten zaien

- **Erref**: ANT-050/025
- **Iraupena**: 0:04:00. **Hasi**: 00:52:50. **Bukatu**: 00:56:50

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Artilearen garrantzia garai batean. Ardiei ilea noiz eta nola mozten zaien.

92. Ardien gaixotasunak

- **Erref**: ANT-051/001
- **Iraupena**: 0:03:15. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:03:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza

Laburpena:
<p>Ardiek izaten dituzten gaixotasunak. Lehenago "baskilla" oso gaitz arriskutsua zen; ardi asko hiltzen ziren horrekin. Gibeleko gaitza. Gaixotasunen azalpen zehatzak ematen ditu.</p>

93. Ardien gaixotasunak

- **Erref**: ANT-051/003
- **Iraupena**: 0:02:20. **Hasi**: 00:04:50. **Bukatu**: 00:07:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza

Laburpena:
<p>Ardiak izan dezakeen beste gaixotasun arriskutsu bat.</p>

94. Ardiei ilea noiz moztu

- **Erref**: ANT-051/004
- **Iraupena**: 0:01:20. **Hasi**: 00:07:10. **Bukatu**: 00:08:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza
- Natura » Meteorologia

Laburpena:
<p>San Antonio egunaren aurretik ilea moztuta izanez gero, ardi askok gaixotasuna hartzen zuten. Eguraldiaren inguruko azalpenak. "Nordia"; "berdatia".</p>

95. Ardiei ilea etxaldean mozten zieten

- **Erref**: ANT-051/005
- **Iraupena**: 0:01:05. **Hasi**: 00:08:30. **Bukatu**: 00:09:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza

Laburpena:
<p>Ardiei ilea mozteko etxaldera ekartzen zituzten. Mendian eskorta izaten zuten, ardiak jezteko.</p>

96. Ardi-guraizak

- **Erref**: ANT-051/007
- **Iraupena**: 0:00:55. **Hasi**: 00:10:05. **Bukatu**: 00:11:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Euskara » Lexikoa

Laburpena:
Ardiei ilea mozteko "ardi-guraizak" erabiltzen dituzte.

97. Bildotsen jaiotza

- **Erref**: ANT-051/008
- **Iraupena**: 0:03:35. **Hasi**: 00:11:00. **Bukatu**: 00:14:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza

Laburpena:
<p>Bildotsen jaiotza. Normalean ardiak bakarrik izaten ditu bildotsak, baina batzuetan laguntza behar izaten du. Bikien kasuan, zailtasunak izatea errazagoa izaten da.</p>

98. Ardien gaixotasunak

- **Erref**: ANT-051/012
- **Iraupena**: 0:00:55. **Hasi**: 00:18:50. **Bukatu**: 00:19:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:
Ardien gaixotasunak. "Baskilla".

99. Artilearen garrantzia

- **Erref**: ANT-051/015

- **Iraupena**: 0:02:20. **Hasi**: 00:22:35. **Bukatu**: 00:24:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:
<p>Artilearen garrantzia. Galtzerdiak, abarka-sokak... Aitak egiten zituen abarka-sokak. "Zurde-sokak".</p>

100. Ikatzaren garrantzia gerraostean

- **Erref**: ANT-051/021
- **Iraupena**: 0:04:05. **Hasi**: 00:36:30. **Bukatu**: 00:40:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
<p>Gerraosteko egoera ekonomikoa Espainian. Dena zegoen faltan eta egurra eta ikatza oso estimatuak ziren. Txondorra egin zuten gerraostean eta orduan gertatutakoa.</p>

101. Ikazkintzaren gorakada gerraostean

- **Erref**: ANT-051/022
- **Iraupena**: 0:02:05. **Hasi**: 00:40:35. **Bukatu**: 00:42:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Ekonomia eta industria » Boom industriala

Laburpena:
<p>Gerraosteko egoera, oso latza. Gaztainondo guztiak ihartuta zeuden ordurako eta urte batzuetan egurretan jardun zuten. Txondorrak nola egiten ziren. Urte haietan ikazkintzak gorakada handia izan zuen. Automobiletarako erregairik ez, eta ikatzaren eskaera asko gehitu zen.</p>

102. Industriaren loraldia Antzuolan

- **Erref**: ANT-051/023
- **Iraupena**: 0:02:20. **Hasi**: 00:42:40. **Bukatu**: 00:45:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
<p>1946 inguruan egoerak hobera egin zuen eta kanpotik jende asko etorri zen bertara lan egitera. Antzuolan martxan jarri ziren lantegiak gerraostean:

Goizper; Elay; Matz-erreka; etab. Gerra aurreko industria. Herriaren nortasuna.</p>

103. Zintzarriak

- **Erref**: ANT-051/024
- **Iraupena**: 0:02:25. **Hasi**: 00:45:00. **Bukatu**: 00:47:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Lexikoa
- Natura » Meteorologia
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:
Ardiak zintzarriekin. Artalde bakoitzak zarata desberdina. Dunbak. "Intxarri-miña "intxarri-hotsa". Udaberrian, ardiak "mendirako haixia" izaten du; mendira joateko gogoa.

104. Ardi-txakurrak

- **Erref**: ANT-051/025
- **Iraupena**: 0:01:50. **Hasi**: 00:47:25. **Bukatu**: 00:49:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:
Ardi-txakurren inguruko kontuak.

105. Ardi-lapurretak

- **Erref**: ANT-051/027
- **Iraupena**: 0:00:40. **Hasi**: 00:50:10. **Bukatu**: 00:50:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:
Ardien lapurretak.

106. Azeriak basoetan

- **Erref**: ANT-051/028
- **Iraupena**: 0:02:15. **Hasi**: 00:50:50. **Bukatu**: 00:53:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna

Laburpena:
Azeriak basoan. Baserrietara joaten ziren eta oiloak eta bestelakoak harrapatzen zituzten.

107. Basoko animaliak

- **Erref**: ANT-051/029
- **Iraupena**: 0:01:40. **Hasi**: 00:53:05. **Bukatu**: 00:54:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna

Laburpena:
Basoko animaliak. Azeriak, basurdeak, etab.

108. Gaztagintza

- **Erref**: ANT-051/030
- **Iraupena**: 0:01:25. **Hasi**: 00:54:45. **Bukatu**: 00:56:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:
Gaztagintza. Amak egiten zuen gazta, eta beragandik ikasi zuen. Gatzatua.

109. Gaztagintza

- **Erref**: ANT-052/001
- **Iraupena**: 0:03:30. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:03:30

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:
Gaztagintza. Jenero ona behar da: esne ona. Garbitasunaren garrantzia. Esnea nola garbitu; zenbat gradutara berotu.

110. Gaztagintzaren inguruko azalpenak

- **Erref**: ANT-052/003
- **Iraupena**: 0:01:25. **Hasi**: 00:05:05. **Bukatu**: 00:06:30

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:
Gaztagintza. Gaztak toki hotz batean utzi behar dira.

111. Gazta egiteko prozesua

- **Erref**: ANT-052/004
- **Iraupena**: 0:04:50. **Hasi**: 00:06:30. **Bukatu**: 00:11:20

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:
Gaztagintza. "Gatzaria" zer den; gazta egiteko prozesuaren inguruko azalpenak.

112. Gaztagintza; azalpen zehatzak

- **Erref**: ANT-052/005
- **Iraupena**: 0:02:05. **Hasi**: 00:11:20. **Bukatu**: 00:13:25

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:
Gaztari azala egin arte, asko zaindu behar izaten zen. Gaztak ez du haizerik behar; bestela harrotu egiten da.

113. Gazta ona egitea, gauza zaila

- **Erref**: ANT-052/006
- **Iraupena**: 0:01:10. **Hasi**: 00:13:25. **Bukatu**: 00:14:35

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:
Gaztagintza. Gazta ona egitea ez da batere erraza.

114. Gaztagintza; azalpen zehatzak

- **Erref**: ANT-052/007
- **Iraupena**: 0:01:55. **Hasi**: 00:14:35. **Bukatu**: 00:16:30

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:
Gaztagintza. Zenbat esne litro behar izaten diren eta beste zenbait azalpen. Esnea garbitzeko asunak erabiltzen dira. Gaztak ondo kontserbatzeko non gordetzen zituzten.

115. Gatzatua edo mamia

- **Erref**: ANT-052/009
- **Iraupena**: 0:01:30. **Hasi**: 00:16:55. **Bukatu**: 00:18:25

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:
Gatzatua edo mamia nola egiten den.

116. Ardi-buzkantzak

- **Erref**: ANT-052/010

- **Iraupena**: 0:01:15. **Hasi**: 00:18:25. **Bukatu**: 00:19:40

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:
Buzkantzak nola egiten diren.

117. Ardikia jateko ohitura baserrietan

- **Erref**: ANT-052/011
- **Iraupena**: 0:00:45. **Hasi**: 00:19:40. **Bukatu**: 00:20:25

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Lehenago ardiki gehiago jaten zen orain baino.

118. Txerriak nola hazi

- **Erref**: ANT-052/012
- **Iraupena**: 0:02:55. **Hasi**: 00:20:25. **Bukatu**: 00:23:20

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Behiak, ardiak eta txerri bi hazten zituzten. Txerriei, behiei eta beste abereei gaztainak ematen zizkieten jateko. Txerriak nola zaintzen zituzten; zer ematen zitzaien jateko.

119. Oiloak baserrian

- **Erref**: ANT-052/013
- **Iraupena**: 0:00:35. **Hasi**: 00:23:20. **Bukatu**: 00:23:55

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Oilo ugari izaten zituzten garai batean. Oiloak lokatu; oiloen inguruko azalpenak.

120. Txerriaren inguruko azalpenak

- **Erref**: ANT-052/014
- **Iraupena**: 0:00:40. **Hasi**: 00:23:55. **Bukatu**: 00:24:35

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Txerria nori saltzen eta erosten zioten. Bergarako "txarriduna".

121. Oilo klaseak

- **Erref**: ANT-052/015
- **Iraupena**: 0:02:20. **Hasi**: 00:24:35. **Bukatu**: 00:26:55

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Oiloei zer ematen zitzaien jateko. "Zaperua". "Oillo-harrixa". Klase desberdinetako oiloak. Luma-gorriak.

122. Oiloen inguruko azalpenak

- **Erref**: ANT-052/016
- **Iraupena**: 0:03:05. **Hasi**: 00:26:55. **Bukatu**: 00:30:00

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Oiloak lokatzen zirenean arrautzak ipintzen zizkieten txitak ateratzeko.

123. Oiloen inguruko azalpenak

- **Erref**: ANT-052/017
- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 00:30:00. **Bukatu**: 00:31:00

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Lehenagoko oiloek arrautza gutxiago egiten zituzten.

124. Abadea konjurua egitera baserrira

- **Erref**: ANT-052/018
- **Iraupena**: 0:00:40. **Hasi**: 00:31:00. **Bukatu**: 00:31:40

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:
Uzarraga auzoko abadea konjurua egitera joaten zenean, gazta ematen zitzaion.

125. Kapoiak

- **Erref**: ANT-052/019
- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 00:31:40. **Bukatu**: 00:32:40

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Oilaskoak kapatutakoan, kapoi bihurtzen dira.

126. Abadea konjurua egitera baserrira

- **Erref**: ANT-052/020
- **Iraupena**: 0:02:10. **Hasi**: 00:32:40. **Bukatu**: 00:34:50

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eliza giroko ospakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:
Abadea konjurua egitera joaten zen baserrietara.

127. Garia eta artoaren garrantzia baserrietan

- **Erref**: ANT-052/021
- **Iraupena**: 0:01:35. **Hasi**: 00:34:50. **Bukatu**: 00:36:25

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:
<p>Abadeari garia eramaten zitzaion. Urterako garia eta artoa hartzen ez bazen baserri batean, egoera zaila izaten zuen urtean zehar.</p>

128. Baserritarren lanak

- **Erref**: ANT-052/022
- **Iraupena**: 0:02:00. **Hasi**: 00:36:25. **Bukatu**: 00:38:25

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea

Laburpena:
Baserritarrek dirua irabazte aldera egiten zituzten lanak: karretero lana; puntak egiten gurdiari; etab.

129. San Isidro eguneko feria

- **Erref**: ANT-052/024
- **Iraupena**: 0:00:15. **Hasi**: 00:39:35. **Bukatu**: 00:39:50

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
<p>San Isidro eguneko feria: idi-trukea; etab.</p>

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2025-11-15

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com